

**Konkurs wiedzy o krajach
angielsko- i
niemieckojęzycznych**

Materiały konkursowe

Wielka Brytania

SP13

Wielka Brytania

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii
i
Irlandii Północnej

*Great Britain, The United Kingdom of Great Britain
and the Northern Ireland*

Język urzędowy	angielski
Stolica	Londyn
Ustrój polityczny	monarchia parlamentarna
Głowa państwa	królowa Elżbieta II
Następca tronu	książę Karol
Szef rządu	premier David Cameron (od 2011r.)
Powierzchnia - całkowita	78. na świecie 244 820 km ²
Liczba ludności - całkowita (2010) - gęstość zaludnienia	21. na świecie 62 000 000 254 mieszk./km ²
Hymn państwowy	God Save the Queen (Boże chroń Królową)
Jednostka monetarna	Funt szterling (£, GBP)
Strefa czasowa	UTC +1

Zadanie 1

Dopasuj angielski wyraz do polskiego odpowiednika:

currency , time zone , country , parliament , flag , anthem , Queen , prime minister , capital city , river , mountains , official language , government , culture , religion , airport , people , island , sea , the Channel

Strefa czasowa	
Stolica	
Lotnisko	
Góry	
Państwo	
Kanał La Manche	
Wyspa	
Waluta	
Kultura	
Hymn	
Religia	
Premier	
Rząd	
Flaga	
Królowa	
Rzeka	
Morze	
Parlament	
Oficjalny język	
Ludzie	

Wielka Brytania w Unii Europejskiej

19 września 1946 roku w Zurychu premier Wielkiej Brytanii Winston Churchill wygłosił przemówienie , w którym przedstawił propozycję utworzenia w Europie zniszczonej II wojną światową Stanów Zjednoczonych Europy . Koncepcja ta jednak nie doszła do skutku .

Wielka Brytania wraz z Danią i Irlandią stała się członkiem Wspólnot Europejskich z dniem 1 stycznia 1973 .

Wielka Brytania jest również jednym z krajów Wspólnoty , które do dnia dzisiejszego nie wprowadziły waluty europejskiej euro . Państwo to postrzegane jest jako członek UE zdolny jedynie do minimalnych kompromisów , a tym samym opóźniającym tempo integracji .

European Union	Unia Europejska	partnership	partnerstwo
member	członek	integration	integracja

Język angielski

Język angielski jest językiem urzędowym w Wielkiej Brytanii, jej terytoriach zależnych i w większości jej byłych kolonii i dominiów, m.in. Irlandii, Stanach Zjednoczonych, Kanadzie, RPA, Australii i Nowej Zelandii. Jest też jednym z języków oficjalnych ONZ. Język angielski jest bardzo mocno zróżnicowany geograficznie. Dialekty różnią się fonetyką, słownictwem i do pewnego stopnia gramatyką.

Cieężko jest powiedzieć ile dokładnie osób na świecie posługuje się tym językiem. Jedna z opcji podaje, że mamy około 400 milionów ludzi dla których angielski jest językiem ojczystym. Dla pozostałych 400 milionów ludzi angielski jest drugim językiem, którego używają. Do tej liczby dochodzi około 700 milionów ludzi, dla których angielski jest językiem obcym. Gdy dodamy te liczby dochodzimy do stwierdzenia, że co czwarta osoba na naszej planecie posługuje się językiem angielskim. W związku z tym pojawia się odpowiedź na pytanie po co uczyć się właśnie tego języka i czy przyda mi się on w moim życiu. Angielski to główny język, gdy mówimy o książkach, gazetach czy reklamie. Angielski jest międzynarodowym językiem będącym w użyciu na lotniskach i w ruchu powietrznym. W języku tym odbywają się najczęściej rozmowy biznesowe i dyplomatyczne, wykłady uniwersyteckie, zawody sportowe. Trzy na cztery emaile jakie powstają na świecie są w języku angielskim; również dominująca większość przechowywanej na świecie w wersji elektronicznej informacji jest w tym właśnie języku. Naukowcy chcąc zaprezentować ludzkości wyniki swoich najnowszych badań publikują je najczęściej w języku angielskim. We wcześniejszych epokach dominowały inne języki jak łacina czy francuski, dziś w XXI wieku popularność i znaczenie języka angielskiego są niepodważalne.

Również imponujący jest obszar słownictwa angielskiego. Znowu nie da się dokładnie odpowiedzieć na pytanie: Ile? ,ale można przyjąć, że około 500 000 do ponad 2 000 000 słów, co sprawia, że w tej konkurencji angielski również daleko wyprzedza pozostałe języki świata. Jednym z powodów tak ogromnej liczby słów było utrzymywanie przez Brytyjczyków kontaktów z mieszkańcami terytoriów zamorskich i zapożyczanie wielu wyrazów z innych języków. Oto kilka przykładów na to skąd się wzięły niektóre słowa w języku angielskim: *algebra* (z arabskiego), *ketchup* (z chińskiego), *castle* (z francuskiego), *hamster* (z niemieckiego), *studio* (z włoskiego), *potato* (z hiszpańskiego), *marmalade* (z portugalskiego), *yoghurt* (z tureckiego).

foreign language	język obcy	native speaker	rodzimy użytkownik języka
official language	język urzędowy	mother tongue	język ojczysty
international language	język międzynarodowy	grammar and vocabulary	gramatyka i słownictwo

Anglicy

„Anglicy potrafią być nadzwyczajnie i szczerze uprzejmi , przypuszczalnie również w intencji oszczędzania uczuć bliźnich . Niestety , nie rozciąga się to na kontakty z obcokrajowcami , dla których odpowiedź na pytanie o drogę bywa nie tyle odpowiedzią , ile lekcją poprawnego użycia języka angielskiego.”

„Anglicy (...) to oni doprowadzili do perfekcji umiejętność czekania w kolejce (...) , a siedząc za kierownicą , jako jedyni w Europie oprócz Portugalczyków ustępują pierwszeństwa pieszym.”

the English	Anglicy	honest	szczery
foreigner	cudzoziemiec	stiff	sztywny
gentleman	dżentelmen	polite	uprzejmy

Znani Brytyjczycy

Alan Bullock

historyk; jego najsłynniejszym dziełem jest książka zatytułowana: *Hitler. Studium tyranii*

Sir Winston Leonard Spencer Churchill

polityk i mąż stanu. Uważany za jednego z najważniejszych polityków XX wieku

Karol Darwin

jeden z najwybitniejszych XIX-wiecznych biologów i jeden z pierwszych badaczy ewolucji, autor teorii ewolucji

Kuba Rozpruwacz

pseudonim nadany seryjnemu mordercy, grasującemu w Londynie w roku 1888. Powstało wiele teorii na temat tożsamości Kuby Rozpruwacza, ale jak dotąd żadna z nich nie jest pewna

Kate Moss

fotomodelka z grupy modelek projektanta Calvina Kleina; w krótkim czasie stała się jedną z najbardziej rozpoznawalnych i najbardziej opłacanych super modelek świata

Howard Carter

egiptolog, który prowadził systematyczne prace archeologiczne w Egipcie, w Dolinie Królów w Luksorze. Znany z odkrycia grobu faraona Tutenchamona

Ozzy Osbourne

wokalista rockowy, wieloletni lider heavy metalowego zespołu *Black Sabbath*

Charles "Charlie" Chaplin

był najbardziej znanym hollywoodzkim aktorem okresu kina niemego

John Lennon

muzyk, kompozytor, wokalista i autor tekstów. Znany przede wszystkim jako jeden z *Beatlesów*

William Shakespeare

poeta, dramaturg, a także aktor. Powszechnie uważany za jednego z najwybitniejszych pisarzy literatury angielskiej oraz reformatorów teatru

Alexander Graham Bell

urodzony w Edynburgu, w Szkocji wynalazca telefonu. Również współzałożyciel znanego czasopisma *National Geographic*

historian	historyk	musician	muzyk
politician	polityk	singer	piosenkarz
scientist	naukowiec	actor	aktor
murderer	morderca	composer	kompozytor
top model	top modelka	writer	pisarz
archeologist	archeolog	inventor	wynalazca

Zadanie 2: *Dopisz odpowiednią osobę:*

- a) is a rock singer.
- b) killed many people in London.
- c) was an important politician.
- d) published his *theory of evolution*.
- e) is an author of many books.
- f) discovered the tomb of the Egyptian pharaoh Tutankhamun.
- g) likes fashion shows on the catwalk.
- h) invented the first telephone.
- i) was a member of the English rock band *The Beatles*.
- j) worked as an actor in silent films.

Zadanie 3

Podpisz odpowiednio zdjęcia znanych ludzi (imię/nazwisko, zawód, kraj)

<p>The Beatles, William Shakespeare, Robert Schuman, David Beckham, Heidi Klum, Frederic Chopin, Nicolaus Copernicus, Angela Merkel, Coco Chanel, Elizabeth II, Albert Einstein, Pablo Picasso</p>
<p>singers, pianist, footballer, politician, poet, astronomer, scientist, artist, queen, model, designer, chancellor</p>
<p>Spain, France, Germany, UK, Germany, UK, Poland, UK, Poland, Germany, Luxembourg, UK</p>

FOTO A	FOTO B	FOTO C
Name:	Name:	Name:
Profession:	Profession:	Profession:
Country:	Country:	Country:
FOTO D	FOTO E	FOTO F
Name:	Name:	Name:
Profession:	Profession:	Profession:
Country:	Country:	Country:
FOTO G	FOTO H	FOTO I
Name:	Name:	Name:
Profession:	Profession:	Profession:
Country:	Country:	Country:
FOTO J	FOTO K	FOTO L
Name:	Name:	Name:
Profession:	Profession ☺:	Profession:
Country:	Country:	Country:

Dlaczego Brytyjczycy jeżdżą po lewej stronie?

Brytyjczycy nie łamią zasad . Obie płcie zgodnie jeżdżą tą samą stroną drogi , tylko dlaczego właśnie lewą ?

Zwyczaj ten narodził się w średniowieczu , albo jeszcze wcześniej . W czasach , kiedy podróżowano konno , rycerze nosili miecze przyćepione u lewego boku . Dlaczego ? Żeby mogli łatwo wyciągać je prawą ręką . Wtedy też powstał zwyczaj podróżowania lewą stroną drogi , żeby mijający się jeźdźcy nie uderzali się mieczami . Również w razie niebezpieczeństwa łatwiej im było wyjąć miecz i bronić się przed wrogiem , jeśli znajdowali się po lewej stronie drogi .

to drive on the left	jeździć po lewej	to ride a horse	jeździć konno
street	ulica	knights	rycerze
motorway	autostrada	sword	miecz

Ciekawostki

5 o'clock

(ang. Tea time) - brytyjski zwyczaj zapoczątkowany przez księżną Bedford oraz królową Wiktorię. Pora podwieczorku, na który składa się zwykle: herbata, ciastka, kanapki. Zazwyczaj przypada na godzinę 17.

Smog

słowo, które powstało z zestawienia dwóch angielskich słów: smoke - dym i fog - mgła. Smog jest to nienaturalne zjawisko atmosferyczne polegające na

współdziałaniu zanieczyszczeń powietrza spowodowanych działalnością człowieka oraz niekorzystnych naturalnych zjawisk atmosferycznych: znacznej wilgotności powietrza (mgła) i braku wiatru. Smog był pierwotnie kojarzony z Londynem z okresu od XVII do połowy XX wieku, jednak występuje także w większości aglomeracji świata, jak np. Los Angeles, Tokio, czy Ateny .

to drink tea	pić herbatę	short tea break	krótka przerwa na herbatę
a cup of coffee	filiżanka kawy	air pollution	zanieczyszczenie powietrza
served with milk and sugar	podawana z mlekiem i cukrem	fog	mgła

Londyn

Londyn położony nad Tamizą, jest jednym z dwóch największych miast Europy (obok Moskwy), jest także jednym z większych miast świata zarówno w skali samego miasta jak i aglomeracji. Liczba mieszkańców Londynu wynosi około 7,1 miliona (2001) na obszarze 1607 km²; cała zaś aglomeracja londyńska, łącznie ze wszystkimi przyległymi miastami (od Tonbridge na południowym wschodzie po Windsor na północnym zachodzie) liczy ok. 20 milionów ludzi .

Współczesny Londyn jest największym europejskim centrum finansowym (kilkaset banków, największa giełda w Europie, liczne towarzystwa ubezpieczeniowe i inwestycyjne); ogromnym ośrodkiem przemysłowym (produkcja elektroniki, statków, chemikaliów, włókiennictwa i innych oraz największym światowym ośrodkiem handlu kauczukiem i poligrafii). Miasto pełne zabytków i muzeów przyciąga rocznie kilkanaście milionów turystów, jest także największym europejskim węzłem komunikacji lotniczej (lotniska Heathrow i Gatwick przyjęły w 2003 roku ponad 70 milionów pasażerów).

city	miasto	hospital	szpital
Thames	Tamiza	museum	muzeum
river	rzeka	bank	bank
bridge	most	school	szkoła
street	ulica	sightseeings	zabytki
post office	poczta	tube	metro
police	policja	train station	stacja kolejowa

Greenwich

Greenwich to obecnie dzielnica Londynu, położona w jego południowo-wschodniej części, na południowym (prawym) brzegu Tamizy. Dawniej Greenwich było osobnym miastem. W Greenwich znajduje się dawne astronomiczne Królewskie Obserwatorium (The Royal Greenwich Observatory). Zostało ono zbudowane przez króla Karola II w roku 1675 w celu poszerzania wiedzy geograficznej mającej służyć dalszym kolonialnym podbojom. Przez to obserwatorium wyznaczono przebieg południka zerowego, nazywanego także „południkiem Greenwich” (The Greenwich Meridian). Czas południka zerowego – Greenwich Mean Time (GMT) do roku 1986 uznawano za standardowy czas uniwersalny. Później został on zastąpiony przez Coordinated Universal Time (UTC). Obserwatorium zostało później przeniesione ze względu na utrudniającą obserwacje bliskość centrum Londynu, a w jego budynku mieści się obecnie muzeum astronomiczne.

observatory	obserwatorium	meridian	południk
time zone	strefa czasowa	local time	czas miejscowy

Oxford

Uniwersytet w Oksfordzie (ang. University of Oxford) – najstarszy angielskojęzyczny uniwersytet na świecie, założony w 1249 roku (pierwszy college - University College). Tak naprawdę nauczał już od roku 1096. Obok Cambridge, najbardziej renomowana uczelnia w Anglii, Europie oraz na świecie. Według rankingu wykonanego w 2004 jest to 8. uczelnia na świecie i 2. w Europie.

university	uniwersytet	library	biblioteka
lectures	wykłady	science	nauka
students	studenci	professors	profesorowie

Muzeum Brytyjskie

Muzeum Brytyjskie (The British Museum) jest jednym z największych na świecie muzeów historii starożytnej. Zostało założone w 1753 roku przez Sir Hansa Sloane'a, lekarza i naukowca. Kolekcja została zakupiona przez brytyjski rząd za 20 000 funtów szterlingów. Muzeum posiada ponad siedem milionów eksponatów obrazujących historię ludzkiej kultury od jej początków aż po dzień dzisiejszy. Z powodu braku miejsca wiele eksponatów jest przechowywana w podziemiach budynku. Muzeum zostało otwarte dla publiczności 15 stycznia 1759 roku. Przykładowe eksponaty to: rzeźby z ateńskiego Partenonu, mumie egipskie, pozostałości Mauzoleum w Hali-karnasie – jednego z siedmiu antycznych cudów świata, czy też Kamień z Rosetty, który umożliwił naukowcom odczytanie egipskich hieroglifów.

collection	kolekcja	ancient culture	kultura antyczna
visitors	zwiedzający	modern culture	kultura współczesna
art objects	dzieła sztuki	entrance	wejście
second floor	drugie piętro	paintings	obrazy

Pub

Mieszkańcy Londynu zwykli bardzo często spotykać się w pubach . Nazwa PUB pochodzi od słów *Public House* , co w epoce koni i dylizansów oznaczało gospodę lub zajazd dla zmęczonych drogą podróżnych . Dziś atrakcją numer jeden pubów jest piwo . Tradycyjną przekąską w pubach jest *fish and chips* , czyli smażona ryba serwowana z frytkami i ketchupem . W Londynie jest ponad 7000 pubów ; gdybyśmy każdego dnia zapragnęli wstąpić do innego , ta przyjemność zajęłaby nam 20 lat .

to drink beer	pić piwo	to serve lunch	podawać lunch
to eat fish and chips	jeść rybę z frytkami	peanuts	orzeszki ziemne
No smoking!	Zakaz palenia!	salted crisps	solone chipsy
snacks	przekąski	Sunday roast	tradycyjne brytyjskie danie: pieczone mięso, ziemniaki, warzywa, sos

Double decker

Routemaster – model autobusu piętrowego (ang. double-decker), zaprojektowany w 1954 roku i zaprezentowany w Londynie 8 lutego 1956. Pierwsze egzemplarze o długości 8,38 m. zaczęły obsługiwać trasy w 1959 roku. Wprowadzanie autobusów piętrowych miało na celu zastępowanie trolejbusów. Wygląd i funkcjonalność autobusu przysporzyła mu dużą popularność wśród mieszkańców Londynu i turystów. Głównymi jego zaletami jest tylne wejście w rodzaju rampy oraz obecność konduktora, wymuszona tym, że kabina kierowcy jest odizolowana od wnętrza. Tylne rampa pozwala dużej ilości pasażerów na wsiadanie i wysiadanie nie tylko na przystankach, ale również podczas postoju na światłach, czy też w czasie powolnej jazdy w korku. Konduktor pobiera opłaty za przejazd w trakcie jazdy, co znacznie redukuje czas postoju na przystankach .

Black cabs

Charakterystyczne dla Londynu czarne taksówki coraz częściej można spotkać na ulicach wielu miast na świecie . W tej chwili brytyjskie taksówki poruszają się po Mexico City, Manhattanie, a także po ulicach Nigerii i w Chinach .

sight-seeing tours	zwiedzanie miasta autobusem	bus stop	przystanek autobusowy
bus station	dworzec autobusowy	black taxis	czarne taksówki
to buy a ticket	kupować bilet	to catch a cab	złapać taksówkę

Bobby: to określenie brytyjskiego policjanta

Stonehenge

Stonehenge – najślynniejsza budowla megalityczna Europy, porównywana z egipską piramidą Cheopsa, pochodzi z epoki neolitu oraz brązu i najprawdopodobniej związana jest z kultem słonecznym. Powstała między czwartym a drugim tysiącleciem p.n.e. Potężne głazy zostały ustawione około 1800 p.n.e. - 1400 p.n.e. Sposób wzniesienia budowli nadal pozostaje zagadką. Stonehenge przyciąga dziś reżyserów filmów o królu Arturze i jego dzielnych rycerzach oraz o przygodach Robin Hooda.

police	policja	to arrest criminals	aresztować przestępców
police officer	policjant	a prehistoric monument	prehistoryczny monument
to patrol streets	patrolować ulice	large stones	duże kamienie

Sherlock Holmes

Detektyw Sherlock Holmes to bohater powieści Artura Conan Doyle'a . Łącznie Conan Doyle napisał 4 powieści i 56 opowiadań o Holmesie. Najślynniejszą i najbardziej znaną powieścią jest "Pies Baskerville'ów".

Wimbledon

Wimbledon znajduje się w jednej z 32 dzielnic Wielkiego Londynu (w London Borough of Merton). Odbywa się tam najstarszy turniej tenisowy na świecie. Rozgrywany jest on od 1877 roku jako mistrzostwa Anglii , zaliczany jest do turniejów Wielkiego Szlema. Uznawany jest za nieoficjalne mistrzostwa świata na kortach trawiastych .

detective	detektyw	tennis tournament	turniej tenisa
famous	sławny	court	kort
novel	powieść	racket and ball	rakieta i piłka
investigation	śledztwo	championship	mistrzostwa

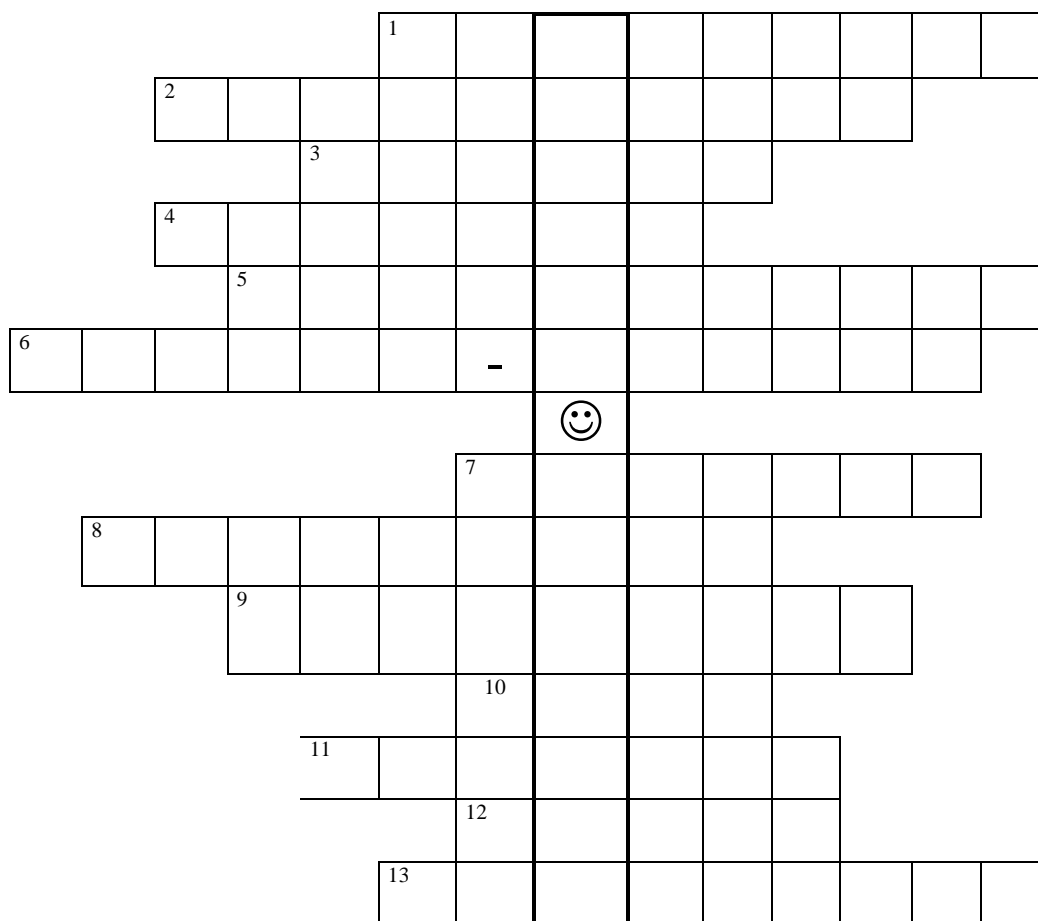
Zadanie 4

Wpisz w lukę odpowiedni wyraz

language	drive	flag	writes
cup	train	Sunday	novel
entrance	office	religions	streets
island	currency	Palace	motorways
member	Bridge	tickets	smoke
cabs	speaker	mountains	hospital
airport	with		

- a) The in United States is an American dollar.
- b) Greenland is the largest in the world.
- c) The national of Ireland is green, white and orange.
- d) Mount Everest is in the Himalayan
- e) The official of the United Kingdom is English.
- f) The two most popular are Christianity and Islam.
- g) The plane landed at Heathrow
- h) My teacher John Robinson is a native of English.
- i) Joanne Rowling the Harry Potter books for children.
- j) The speed limit on in UK is 70mph (miles per hour)
- k) The British on the left.
- l) Kanonicza is one of the oldest in Cracow.
- m) Will you stay for a of tea?
- n) Tea in England is served milk and sugar.
- o) The Tower is the best-known symbol of London.
- p) He is taken to after a crash on the motorway.
- q) We decided to go to Liverpool by
- r) How much are for the Rolling Stones concert?
- s) to the museum is free on Monday.
- t) You can't cigarettes in the library.
- u) New York`s yellow are very fast.
- v) *The Lord of the Rings* is Tolkien`s fantasy
- w) Buckingham is the official residence of the British monarch.
- x) Great Britain is a of European Union.
- y) At the post you can buy stamps and send letters.
- z) Roast is a traditional British meal served on Sundays.

Wielka Brytania. Krzyżówka

1. Brytyjski polityk i mąż stanu ; premier Wielkiej Brytanii . Pomysłodawca koncepcji utworzenia po II wojnie światowej Stanów Zjednoczonych Europy .
2. To pałac – oficjalna rezydencja brytyjskich monarchów i jednocześnie największy na świecie pałac królewski pełniący wciąż swą pierwotną funkcję .
3. Nazwa rzeki przepływającej przez Londyn .
4. 5 o`clock to brytyjski zwyczaj zasiadania do stołu i spożywania podwieczorku , którego nieodłącznym elementem jest (.....)
5. Angielski poeta , dramaturg , aktor ; autor takich dzieł jak : „Makbet” czy „Romeo i Julia” .
6. Piętrowy autobus – jedna z wizytówek Londynu .
7. Najstarszy na świecie angielskojęzyczny uniwersytet znajduje się w mieście (.....)
8. Wielka Brytania mimo iż jest członkiem UE nie przyjęła europejskiej waluty euro ; walutą kraju pozostał funt (.....)
9. To dzielnica Londynu z dawnym królewskim obserwatorium astronomicznym , przez które wyznaczono przebieg południka zerowego .
10. Jest nieodłącznym elementem krajobrazu Wielkiej Brytanii , utrudnia widoczność i paraliżuje ruch w wielkich miastach .
11. Miasto nad Tamizą ze wspaniałym zamkiem – rezydencją królewską .
12. Brytyjski policjant określany jest często jako (.....)
13. Leży w jednej z dzielnic Londynu i znany jest z tego , że odbywa się tam najstarszy turniej tenisowy świata .

UWAGA: wpisując rozwiązania do krzyżówki zastosowanie może mieć polski lub angielski odpowiednik wyrazu, np. Oksford (pl) lub Oxford (ang)

LITERATURA

- CRYSTAL, David: *The English Language*, Londyn 2002
- GÓRNICZ, Ewa; RUSZKOWSKI, Janusz; ŻUREK, Marek: *Leksykon integracji europejskiej*, PWN, Warszawa 2002
- GROCHA, Jerzy; MYDEL, Rajmund (red.): *Przeglądowy Atlas Świata. Europa – część 2*, w: *Popularna Encyklopedia Powszechna*, Kraków 2000
- HILL, Richard: *My Europejczycy*, Warszawa 2004
- KUCHARSKI, Michał (red.): *Unia Europejska. Atlas*, Gdańsk-Warszawa 2004
- ŁAWECKI, Tomasz; OLCHOWIK-ADAMOWSKA, Liliana; STETTNER-STEFAŃSKA, Barbara: *Podróż po krajach Unii Europejskiej*, Warszawa 2004
- OCIEPA, Roman: *United Kingdom at a Glance*, Warszawa-Bielsko Biała 2009
- PAXMAN, Jeremy: *The English*, Londyn 2007
- PHILIPPE, Vandel: *Dlaczego? Księga pytań*, Poznań 1997
- WARSZYŃSKA, Jadwiga (red.): *Geografia turystyczna świata. Część 1*, PWN, Warszawa 1997
- Encyklopedia internetowa WIKIPEDIA*, www.pl.wikipedia.org (2011r.)
- English Matters. Wydanie specjalne: Wielka Brytania*, 2/2011
- Państwa zjednoczonej Europy*, Regionalne Centrum Informacji Europejskiej, Rzeszów 2002